

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2023 - 2024**

Stalowa Wola, 2022 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	2
II.	Podstawa prawna	5
III.	Adresaci Programu.....	6
IV.	Zasoby.....	6
V.	Definicja przemocy w rodzinie.....	8
VI.	Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Stalowa Wola.....	11
VII.	Analiza SWOT	30
VIII.	Cele Programu.....	32
IX.	Realizacja Programu, obszary, cele, działania, wskaźniki realizacji działań, realizatorzy, czasookres	34
X.	Monitoring i ewaluacja.....	51
XI.	Finansowanie Programu.....	52
XII.	Wnioski.....	52

I. Wprowadzenie

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie uchwalona została ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r., która określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, wywołującym szereg konsekwencji dla funkcjonowania jednostek i rodzin oraz całego społeczeństwa.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Jako złożone zjawisko wymaga systemowego, interdyscyplinarnego podejścia i zaangażowania szeregu instytucji i służb poszczególnych szczebli dla stworzenia warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowania w niej postaw i zachowań antyspołecznych, w tym między innymi przemocy domowej.

Gmina Stalowa Wola podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z takich działań jest powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego

ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w ramach którego funkcjonują grupy robocze. Pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, kuratorzy, pracownicy ochrony zdrowia, pedagodzy szkolni i psychologowie współpracują i podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Ponadto Gmina Stalowa Wola od lat prowadzi poczynania, zmierzające do ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez inicjowanie i wdrażanie rozwiązań interdyscyplinarnych i systemowych, badania, szkolenia, superwizje oraz integrację środowiska osób i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, który określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób doznających przemocy w rodzinie, ***zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Stalowa Wola.***

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy w Stalowej Woli. Diagnozę przygotowało ASM Centrum Badań i Analiz Rynku pn. „Diagnoza lokalnych problemów alkoholowych oraz zjawiska przemocy”, grudzień 2020 roku. Ponadto do opracowania Programu wykorzystano dane uzyskane w ramach sprawozdawczości z realizacji Gminnych Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stalowa Wola w latach 2020 i 2021, sprawozdawczości z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w latach 2020 -2021 i sprawozdawczości Zespołu Interdyscyplinarnego i diagnozy zjawiska przemocy w mieście Stalowej Woli sporządzonej w latach 2020 – 2021 w ramach ankiet dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, jak i danych pozyskanych od Podmiotów działających na rzecz Przemocy.

Program swoim zakresem obejmuje działania na lata 2023 – 2024. Dokument jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, który został uchwalony Radą Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 roku. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa jakiej pomocy można oczekiwać od służb i instytucji zobowiązanych do pomagania osobom doznającym przemocy w rodzinie i jakie są podstawy

prawne ich kompetencji. Działania programu są podjęte w dziedzinach zdrowia, prewencji, prawa, pracy socjalnej i edukacji.

Program niniejszy, zawiera opis działań na krótki okres czasu tj. dwa lata, co podyktowane jest faktem, iż obecnie obowiązujący Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma jedynie perspektywę roczną na rok 2022 i nieznane są priorytety polityki centralnej w tym względzie w dłuższej perspektywie.

Co istotne, krótkookresowa perspektywa realizacji niniejszego programu wynika także z procedowanego obecnie projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Rozwiązania zawarte w projektowanej ustawie mają na celu ochronę przed przemocą domową oraz poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy, w tym na szczeblu regionalnym. Zapowiadane zmiany w ustawie przede wszystkim mają wprowadzić nową terminologię w wielu aspektach, co – jeśli stanie się obowiązującym prawem – będzie musiało mieć wpływ na konkretne zapisy programu gminnego, w tym także jego nazwę.

W niedalekiej przyszłości zmienić się mają między innymi:

1. Legalna definicja „przemocy w rodzinie”, która zastąpiona zostanie „przemocą domową”, co Konwencja Stambulska definiuje jako wszelkie akty fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej przemocy występującej w rodzinie lub gospodarstwie domowym lub pomiędzy byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy też nie;
2. Definicja „członka rodziny” zostanie zastąpiona poprzez wprowadzenie definicji „osoby doznającej przemocy domowej” oraz „osoby stosującej przemoc domową”, doprecyzowując tym samym zakres podmiotowy definicji (w zmienionej ustawie w sposób niejednorodny określono osoby doznające i stosujące przemoc, posługując się stygmatyzującą terminologią (ofiara, sprawca));
3. Nastąpić ma też zmiana terminologii w odniesieniu do Koordynatorów Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na szczeblu centralnym, ale też wojewódzkim, podobnie jak zmiana nazewnictwa grup diagnostyczno-pomocowych (dotychczas – grupy robocze).

Zapowiadane jest też wydanie rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, co ma bezpośredni związek z zadaniami regionów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie / przemocy domowej.

II. Podstawa prawna:

1. Program będzie realizowany w szczególności o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 21 kwietnia 1997 (Dz.U. z 1997 r., nr. 78, poz. 483 z późn.zm),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1249),
- Ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j.. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn.zm.),
- Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 447 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U z 2022r., poz. 1360 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r, poz. 1119 z późn.zm),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 r., z późn.zm),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz.1245 z późn.zm),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., Nr 50 poz. 259),

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22.10.2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1759),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 956 z późn. zm.).

2. Program wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stalowa Wola na lata 2016 - 2022,
- Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowa Wola na lata 2023 – 2028.

III. Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Stalowej Woli, w tym:

- osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, których obszarem działania jest miasto Stalowa Wola.

IV. Zasoby

Potencjał Instytucjonalny:

1. Urząd Miasta w Stalowej Woli (UM),
2. Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli,
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli (PCPR),
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stalowej Woli (MKRPA),
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli (MOPS),
6. Zespół Interdyscyplinarny w Stalowej Woli (ZI),
7. Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli (KPP),

8. Sąd Rejonowy w Stalowej Woli,
9. Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli,
10. Placówki oświatowo –wychowawcze,
11. Placówki wsparcia dziennego:
 - Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego (SPWD) Świetlica „Tęcza” i Filia SPWD przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
 - Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica Socjoterapeutyczna „Oratorium” prowadzona przez Stowarzyszenie Opieki Nad dziećmi „Oratorium” im. bł. ks. Bronisława Markiewicza w Stalowej Woli,
 - Świetlica „Hutniczek” prowadzona przez Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej „Pryzmat” w Stalowej Woli,
 - Świetlica „Uśmiech” prowadzona przez Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Alternatywa” w Stalowej Woli,
 - Świetlica Środowiskowa „Promyczek” prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Klasztoru Braci Mniejszych Kapucynów „Pokój i Dobro” w Stalowej Woli,
12. Środowiskowy Dom Samopomocy nr 1 w Stalowej Woli (ŚDS nr 1),
13. Środowiskowy Dom Samopomocy nr 2 w Stalowej Woli (ŚDS nr 2),
14. Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, w tym:
 - Oddział Psychiatryczny,
 - Oddział Psychiatrii Diennej,
 - Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR),
 - Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu (PTUiWA),
 - Centrum Zdrowia Psychicznego w Stalowej Woli,
15. Placówki podstawowej opieki zdrowotnej,
16. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli (WOTUiW),
17. Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej (SOWiIK,),
18. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stalowej Woli (PPP),
19. Punkt konsultacyjny KOMPAS w Stalowej Woli,
20. Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży EURO – MEDIKA (NFZ),
21. Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem,
22. Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży w Stalowej Woli (PiDDiM),

23. Stowarzyszenie Opieki nad Dziećmi „Oratorium” im. bł. ks. Bronisława Markiewicza w Stalowej Woli,
24. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie „TARCZA” w Stalowej Woli,
25. Stowarzyszenie „Równowaga” w Stalowej Woli,
26. Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „INTEGRACJA”,
27. Inne organizacje pozarządowe (NGO).

Potencjał w sferze zasobów ludzkich:

Miasto Stalowa Wola dysponuje wysokim potencjałem w sferze zasobów ludzkich:

1. Dobrze przygotowana, doskonaląca się grupa specjalistów, udzielających wsparcia osobom uwikłanym w przemoc,
2. Sprawnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny,
3. Wypracowana na przestrzeni lat współpraca międzyinstytucjonalna.

V. Definicja przemocy w rodzinie

Według najczęściej stosowanych definicji, przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.¹

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249 z póź.zm), art. 2 pkt. 2

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

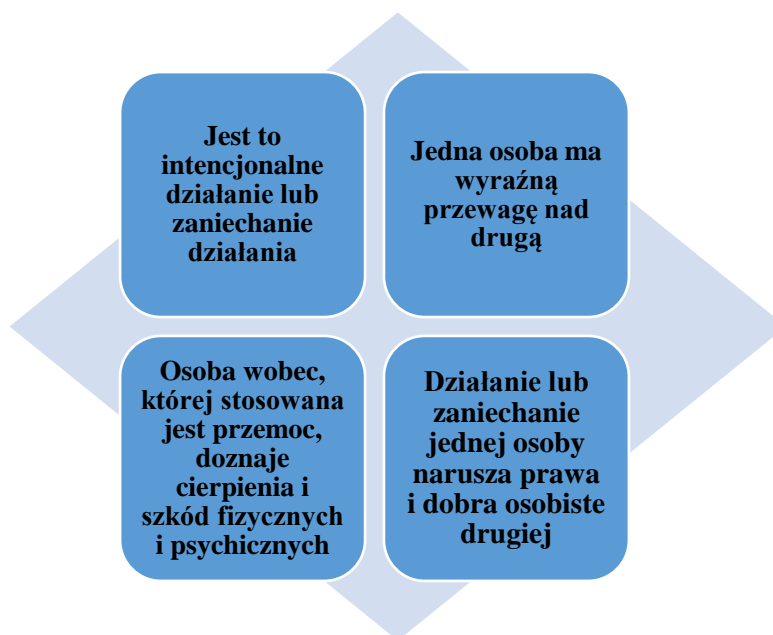

Tabela nr 1. Rodzaje i formy przemocy.

RODZAJE PRZEMOCY	KATALOG POTENCJALNYCH ZACHOWAŃ
Przemoc fizyczna	bicie, duszenie, kopanie, policzkowanie, wykręcanie rąk, przypalanie, popychanie
Przemoc psychiczna, emocjonalna	poniżanie, ośmieszanie, lekceważenie, bagatelizowanie, izolowanie, wyszydzanie, zawstydzanie, obwinianie, obrażanie, ublizanie, używanie wulgaryzmów, wzbudzanie lęku, przerażenia, bezradności
Przemoc seksualna	zmuszanie do czynnego bądź biernego udziału w czynnościach seksualnych, przedmiotowe traktowanie, wykorzystanie drugiego człowieka w celu uzyskania zaspokojenia seksualnego
Przemoc ekonomiczna	odbieranie lub ograniczanie dostępu do środków finansowych lub dóbr materialnych, niszczenie mienia, uniemożliwianie podjęcia pracy, zmuszanie do przepisania majątku
Zaniedbywanie	niezaspokajanie potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych dziecka lub osoby zależnej od drugiego człowieka (osoby niepełnosprawne, starsze)

Źródło danych: Opracowano na podstawie: „ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie-diagnoza, interwencja, pomoc”, str.35, Warszawa 2014r. Katarzyna Michalska, Dorota Jaszczak – Kuźmińska.²

² K. Michalska, D. Jaszczak – Kuźmińska "ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie-diagnoza, interwencja , pomoc", Warszawa 2014r., s. 35

Przemoc najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy.

Fazy cyklu przemocy.

W pierwszych latach rozwijania się zjawiska przemocy w rodzinie występuje specyficzny cykl, składający się z trzech powtarzających się faz:

I faza - narastania napięcia oraz agresji sprawcy. Każdy drobiazg wywołuje irytację osoby stosującej przemoc, najmniejsza rzecz jest powodem do awantury, sprawca staje się coraz bardziej niebezpieczny, prowokuje kłótnie. Osoba doświadczająca tego stanu stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Czasem, nie mogąc wytrzymać napięcia, sama prowokuje spięcie, by wreszcie mieć to za sobą. Następuje wówczas druga faza – gwałtownej przemocy.

II faza – gwałtownej przemocy. Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Osoba doświadczająca przemocy doznaje zranień fizycznych i psychicznych, znajduje się w stanie szoku. Stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność, wstyd, traci ochotę do życia.

III faza – tzw. „miodowego miesiąca”. Tutaj wszystko się zmienia. Gdy partner /ka wyładował już swoją złość i zaczyna sobie zdawać sprawę ze swoich czynów, zmienia zachowanie. Tłumaczy się i usprawiedliwia, ma poczucie winy, okazuje skruchę, przeprasza, obiecuje poprawę, zaczyna okazywać ciepło i miłość, przynosi prezenty. Ofiara zaczyna wierzyć w zmianę oraz w to, że przemoc była jedynie incydentem. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się na wycofanie skargi na sprawcę. Jednak wkrótce znów zaczyna się faza narastania napięcia i wszystko się powtarza. Z biegiem czasu skraca się długość „miodowego miesiąca”, a wydłuża czas trwania faz poprzednich, a ich dotkliwość jest coraz silniejsza.

U ofiar przemocy doświadczających zespołu zaburzeń stresu pourazowego i poddawanych intensywnej przemocy psychicznej, często rozwija się tzw. proces wiktyimizacji, który zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby. Traci ona podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, zaufanie do siebie – zaczyna źle o sobie myśleć, pragnie wycofać się z normalnego życia, izoluje się od innych.

U części osób doświadczających przemocy pojawiają się tzw. wtórne zranienia, spowodowane niewłaściwymi reakcjami otoczenia, w tym instytucji powołanych do niesienia pomocy (ignorancja, pomniejszanie problemu, bezradność). Pod wpływem takich reakcji otoczenia, powtarzania się aktów przemocy oraz na skutek małej umiejętności radzenia sobie z urazami, osoba krzywdzona zaczyna przystosowywać się do roli ofiary i przestaje się bronić. Często też obwinia się i przestaje oczekiwać poprawy sytuacji. Traci nadzieję i poczucie godności.

Jeżeli ofiara utrwalonej przemocy domowej nie otrzyma pomocy z zewnątrz, jej szanse na wyrwanie się z pułapki i na uratowanie są niewielkie. Dlatego sprawą niezwyklej wagi jest prawidłowe działanie różnych instytucji i organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy, aby uniknąć wtórnych zranień osoby doświadczającej przemocy.

VI. Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Stalowa Wola

VI.1 Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Stalowa Wola w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Stalowa Wola jest gminą miejską położoną w południowo-wschodniej części Polski, w województwie podkarpackim, w powiecie stalowowolskim. Na obszarze 82,5 km². Z danych demograficznych Urzędu Miasta Stalowa Wola, wynika że według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 56 540 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane z roku 2020 - 57 696 osób), z czego 26,14 % stanowiły osoby starsze tj. w wieku emerytalnym, (spadek o 0,77 %, w stosunku do roku poprzedniego), 57,94 % osób w wieku produkcyjnym: K 18-59 lat, M 18-64 lat (wzrost o 0,92% w stosunku do roku ubiegłego) a osoby w wieku od 0 do 17 lat stanowiły 15,92 % ogółu mieszkańców (spadek o 0,01% w stosunku do roku poprzedniego).

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców.

<i>Liczba ludności</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Ogółem	57 696	56 540

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej dla Gminy Stalowa Wola oraz danych udostępnionych przez Urząd Miasta Stalowej Woli.

Dane dotyczące sytuacji demograficznej wskazują, iż Stalowa Wola traci swój potencjał ludnościowy – mierzony liczbą mieszkańców.

W 2021 roku ze wsparcia MOPS skorzystało ogółem 1248 rodzin (2148 osób w rodzinie) w tym osoby starsze w wieku 60/65 lat i więcej stanowiły 36 % ogółu osób objętych działaniami MOPS (wzrost o 11,38 % w stosunku do roku poprzedniego). Wśród rodzin korzystających z pomocy dominowały gospodarstwa jednoosobowe – 64,10 % ogółu (wzrost o 2,03% w stosunku do roku 2020) a rodziny z dziećmi stanowiły 20,91 % ogółu rodzin (odnotowano spadek o 2,04 % w stosunku do roku 2020).

W 2021 roku 27 rodzin było objętych pomocą finansową i niefinansową z powodu przesłanki przemocy w rodzinie, natomiast w 2020 roku odnotowano takich rodzin 24.

Rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej stanowiły 2% ogółu osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ze względu na specyfikę przemocy oszacowanie skali zjawiska nie jest łatwym zadaniem. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doznających przemocy, ponieważ przemoc jest zjawiskiem pozostającym nierzadko w ukryciu, ze względu na skłonność do traktowania spraw rodziny jako problemów wyłącznie prywatnych i niepodlegających ingerencji zewnętrznej. Przemoc w rodzinie jest też kwestią wstydliwą i stygmatyzującą uwikłane w nią osoby, zwłaszcza jej ofiary. Z tego też względu część przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Z analizy ilości prowadzonych spraw przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty” zaobserwować można, iż na przestrzeni lat 2020 – 2021 problem podejrzenia występowania przemocy w rodzinie statystycznie był niższy, jednak ilość rodzin objętych wsparciem w ramach procedury NK jest praktycznie na tym samym poziomie. Nadmienić należy, co jest bardzo istotne, że specyfika pracy z rodzinami zmienia się i jest bardziej skomplikowana i wieloprotblemowa.

W 2021 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 156 rodzin, a 2020 roku – 155 rodzin.

Jak wynika z danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny odnotowano w roku 2021 - 157 osób u których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, natomiast w roku 2020 takich osób wykazano 159.

W ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych do zadań pracowników socjalnych należało szczególnie:

- diagnozowanie sytuacji rodzin,
- udzielanie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, w ramach wzmożonej pracy socjalnej pomocy i wsparcia w zakresie posiadanych kompetencji,
- udzielanie wszechstronnej informacji w zakresie możliwości uzyskania specjalistycznego poradnictwa prawnego lub psychologicznego, świadczeń pomocy społecznej, schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej,
- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia dzieci, będących świadkiem lub doznających przemocy w tym powiadomienie Sądu Rejonowego w Stalowej Woli – III Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację rodziny,
- podejmowanie działań w stosunku do osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, poprzez motywowanie do zmiany zachowania wobec członków rodziny, do korzystania z Programu Korekcyjno-Edukacyjnego, a w przypadku występowania problemu alkoholowego do zachowania abstynencji lub wnioskowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie działań interwencyjno - motywacyjnych w stosunku do sprawców w kierunku podjęcia leczenia odwykowego. monitorowanie sytuacji rodziny, w której występuje problem przemocy domowej, dokumentowanie prowadzonego monitoringu i pracy socjalnej,
- obsługa organizacyjno – techniczna grupy roboczej w zakresie gromadzenia dokumentacji potwierdzającej wszelkie działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”; współpracy z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie prowadzonej procedury i korespondencji grupy roboczej oraz przekazywania informacji członkom grupy roboczej, niezbędnych do jej prawidłowego funkcjonowania, w tym m.in. o terminach i miejscach posiedzeń grupy.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym. Przed przemocą w rodzinie nie chroni wyższa pozycja społeczna, wyższe wykształcenie, miejsce zamieszkania.

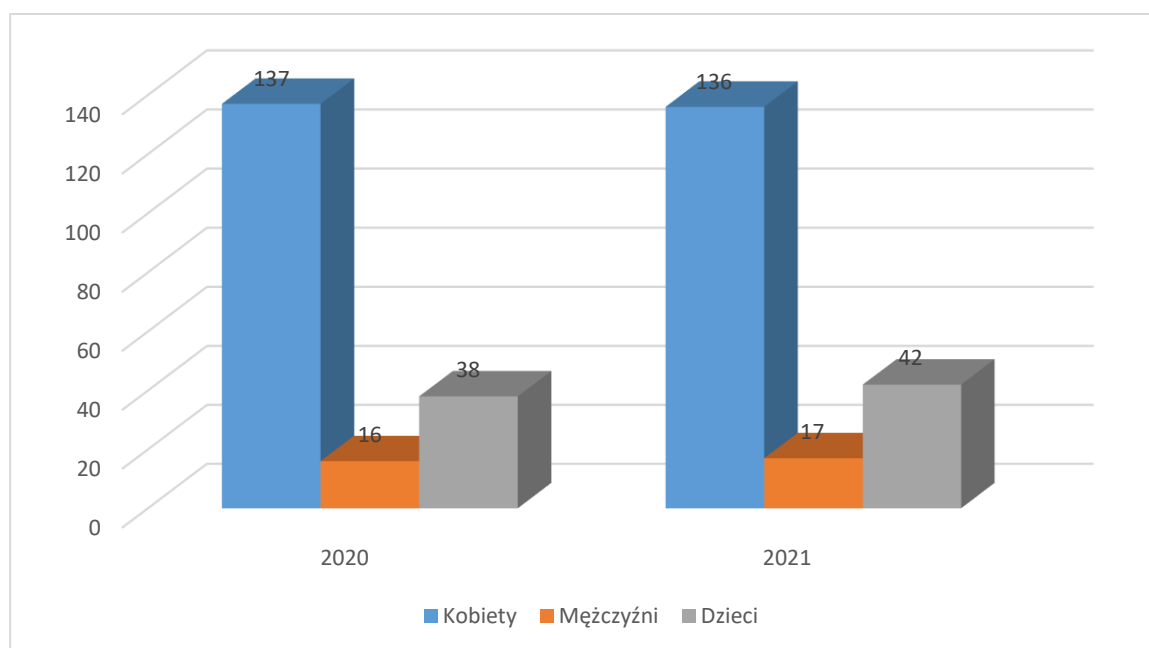
Przemoc w rodzinach o wyższym statusie społecznym różni się stosowanymi formami przemocy od tej z niższym statusem. Podczas gdy w tych ostatnich dominuje przemoc fizyczna,

reprezentanci pierwszej grupy uciekają się raczej do stosowania przemocy psychicznej bądź ekonomicznej.

W 2021 roku liczba członków rodzin, w których dochodziło do zachowań przemocowych wynosiła 195, natomiast w roku 2020 odnotowano o 4 osoby mniej. Warto zauważyć że przemoc silnie wiąże się z płcią, zdecydowana większość ofiar to kobiety stanowiły 2/3 ogółu, podczas gdy sprawcami w większości przypadków są mężczyźni. Wysoki odsetek osób doświadczających przemocy w rodzinie w Stalowej Woli to również dzieci, które stanowiły w 2021 roku 22% ogółu (patrz wykres nr 1).

Należy podkreślić, że dzieci obecnie w coraz większym stopniu doświadczają również przemocy psychicznej, w tym zaniedbywania przez rodziców.

Wykres nr 1. Liczba kobiet, mężczyzn i dzieci poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie w okresie 2020-2021.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie rocznych sprawozdań Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pacownicy socjalni MOPS w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych odebrali w 2021 roku troje dzieci z rodziny w związku ze zdiagnozowaną sytuacją bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, z uwagi na przemoc w rodzinie. W roku 2020 pracownicy socjalni interweniowali w sprawie dwójki dzieci.

Z informacji uzyskanych z Policji wynika: w 2021 roku liczba interwencji domowych w związku z przemocą w rodzinie wynosiła - 101, w 2020 roku – 79, a liczba interwencji związanych z awanturą domową w 2021 roku wynosiła – 320, w 2020 roku – 478.

W dniu 30 listopada 2020 r. weszła w życie nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego – ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 956), mająca na celu lepszą ochronę ofiar i skuteczniejszą walkę ze sprawcami przemocy domowej. Najistotniejszą zmianą ustawy antyprzemocowej jest przyznanie Policji i Żandarmerii Wojskowej prawa do wydawania wobec sprawcy przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Funkcjonariusz może to prawo wykorzystać podczas interwencji w stosunku do osoby stosującej przemoc domową, jak również w sytuacji, gdy uzyska informacje o niepokojących zdarzeniach od osoby doznającej przemocy. Według dodanego artykułu 66 b, za niezastosowanie się do wydanego zakazu lub nakazu grozi grzywna, areszt lub ograniczenie wolności. Nałożony zakaz zbliżania lub nakaz eksmisji obowiązuje przez 14 dni. Na wniosek pokrzywdzonego Sąd może go przedłużyć. Postępowanie w takiej sprawie prowadzone jest w trybie przyspieszonym. Orzeczenie wydane ma być w ciągu miesiąca od momentu złożenia wniosku.

W sytuacji zdiagnozowanej przemocy domowej istotne jest podjęcie działań zarówno prewencyjnych jak i pomocowych skierowanych do osób stosujących przemoc.

Liczbę spraw dotyczących przemocy w rodzinie prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli w okresie 2020-2021 obrazuje tabela nr 3. Analizując te dane niewiele ponad 10% spraw kończy się aktem oskarżenia oraz ok 4 % z nich wyrokiem skazującym sprawców przemocy w stosunku do zarejestrowanych spraw dotyczących przemocy w Prokuraturze Rejonowej w Stalowej Woli oraz w stosunku do corocznych prowadzonych spraw w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Odnotowuje się również znikomą liczbę spraw z zastosowaniem nakazu opuszczenia lokalu przez osoby stosujące przemoc domową.

Tabela nr 3. Liczba spraw dotyczących przemocy w rodzinie prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli w okresie 2020-2021.

Lata	2020	2021
Zarejestrowane sprawy dotyczące przemocy	217	249
Sprawy zakończone aktem oskarżenia	13	26

Wnioski o wydanie wyroku skazującego w trybie np.335 § 1 kpk.	4	9
Sprawy z zastosowaniem dozoru policji z jednoczesnym zobowiązaniem do powstrzymywania się od kontaktu z pokrzywdzonym (Sąd Rejonowy, III Wydział Rodzinny i Nieletnich i II Wydział Karny)	9	11

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych informacji z Prokuratury Rejonowej w Stalowej Woli.

Jak wynika z danych przesłanych przez Sąd Rejonowy w Stalowej Woli w latach 2020 - 2021, liczba orzeczonych środków karnych wobec sprawców przemocy jest znikoma (średnio 2,80 orzeczenia w roku), natomiast dominują orzeczenia o zastosowaniu środków probacyjnych (patrz tabela nr 4).

Tabela nr 4. Sprawy dotyczące przemocy w rodzinie prowadzone przez Sąd Rejonowy w Stalowej Woli w latach 2020-2021.

Lata	2020	2021
Liczba orzeczonych środków karnych wobec sprawców przemocy	2	5
Liczba orzeczonych środków probacyjnych, ogółem:	24	46
w tym, obowiązek powstrzymania się od nadużywania alkoholu	9	15
w tym, podania się leczeniu odwykowemu lub terapii;	19	2
w tym, powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonego	0	1
w tym nakaz opuszczenia lokalu	0	1
w tym spraw o eksmisję sprawcy przemocy w rodzinie	6	4
Liczba postępowań Sądu Rejonowy w Stalowej Woli Wydział II Karny w trybie art. 75 k.k paragraf 1 i 2	3	2
Liczba spraw dotyczących ograniczeń praw rodzicielskich z uwagi na problemy opiekuńczo-wychowawcze Sąd Rejonowy	84	15

w Stalowej Woli III Wydział Rodzinny I Nieletnich		
Liczba nadzorów II ZKSS w Sądzie Rejonowy w Stalowej Woli	436	405

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych informacji z Sądu Rejonowego w Stalowej Woli.

Z danych przedstawionych przez Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej wynika, że w roku 2021 udzielono 293 osobom poradnictwa psychologicznego w ramach interwencji kryzysowej. Natomiast w roku 2021 spadła liczba osób, którym Ośrodek udzielił poradnictwa prawnego. Na przestrzeni lat 2020-2021 na stałym poziomie utrzymuje się liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pobytu w Hostelu (patrz tabela nr 5).

Tabela nr 5. Rodziny objęte pomocą Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli w latach 2020 – 2021.

Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej	2020	2021
Liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy w ramach interwencji kryzysowej – poradnictwa psycholog	220	293
Liczba osób objęta ochroną ośrodka wsparcia hostelu	17	19
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego	218	158

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych informacji ze Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli.

Przemoc w rodzinie odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie za sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Sytuacja dziecka doznającego bezpośredniej przemocy lub będącego świadkiem przemocy wobec innych członków rodziny jest dramatyczna. Dziecko samo nie zwróci się o pomoc, nie powie o sytuacji w swoim domu, ponieważ dla dziecka najważniejsza jest jego rodzina, rodzice, niezależnie od tego jacy dla niego są.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli wynika, że na przestrzeni lat 2020 – 2021, największa liczba dzieci, która została skierowana do instytucjonalnej pieczy zastępczej była z rodzin, w których występowało zaniedbywanie wynikające z alkoholizmu rodziców (patrz tabela nr 6).

Tabela nr 6. Liczba dzieci skierowanych do pieczy rodzinnej lub instytucjonalnej ze względu na zaniedbywanie wynikające z alkoholizmu rodziców.

Formy pieczy	2020	2021
Rodziny Zastępcze	-	2
Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży w Stalowej Woli, przy ul. Ofiar Katynia 57	2	8
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Podleśna Przystań” w Stalowej Woli ul. Podleśnej 6	1	-
Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Brata Alberta w Stalowej Woli, przy ul. Wałowej 46	1	1
Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Jana Pawła II w Stalowej Woli, przy ul. Wałowej 46a	-	-

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych informacji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.

W Gminie Stalowa Wola od 2006 roku realizowany jest corocznie Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program ma na celu dostarczenie informacji o zjawisku przemocy domowej, ukazanie jej cykli, przebiegu, zwrócenie uwagi uczestników na przyczyny, uwarunkowania oraz na skutki stosowania przemocy. Ważnym elementem jest skupienie się na sferze emocjonalnej człowieka. Edukacja również dotyczy zwrócenia uwagi na system rodzinny, role oraz relacje w tym środowisku w odniesieniu do własnej sytuacji. Tabela nr 7 przedstawia zestawienie ilościowe osób korzystających z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w latach 2020-2021, z podziałem na osoby, które uczestniczyły w programie. Grupa psychoedukacja Programu Korekcyjno – Edukacyjnego jest półotwarta, co oznacza, że nowi uczestnicy mogą dołączyć do niej w trakcie jej trwania. Jednak by pozytywnie zakończyć udział w Programie uczestnik musi wziąć udział w 20 spotkaniach. Jeżeli uczestnik jest nieobecny na jakimś spotkaniu PKE, musi je odbyć w kolejnej edycji Programu. W roku 2021 w PKE uczestniczyło 11 osób z gminy Stalowa Wola, nikt nie ukończył uczestnictwa w Programie. Warto zaznaczyć, że przeprowadzono jedną edycję PKE ze względu na obostrzenia związane z epidemią SARS-CoV-2.

Tabela nr 7. Zestawienie ilościowe osób korzystających z oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych w latach 2017-2021.

Lata 2017 – 2021	2020	2021
Ogółem uczestnicy Programu	12	14
Uczestnicy Programu z gminy Stalowa Wola	6	11
Osoby, które ukończyły Program z gminy Stalowa Wola	0	0
Ogółem osoby, które ukończyły Program	3	0

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie uzyskanych informacji ze Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli.

VI.2 Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Stalowa Wola w oparciu o badania przeprowadzone wśród mieszkańców Stalowej Woli – dane ASM CENTRUM BADAŃ I ANALIZ RYNKU.

Zespół badawczy ASM Centrum Badań i Analiz Rynku, w roku 2020 przeprowadził badania z wykorzystaniem techniki badań ilościowych – CATI - wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo.³ W badaniu udział wzięło łącznie 600 pełnoletnich mieszkańców gminy Stalowa Wola. W tym 54,9% stanowiły kobiety, a 45,1% mężczyźni. Najliczniej reprezentowaną grupą wiekową wśród uczestników badania były osoby w wieku 36-45 lat (29,4%), niemal 20% stanowiły osoby w wieku 26-35 lat, po ok. 17% badanych stanowiły osoby w wieku 46-55 lat i 56-65 lat. Osoby z najstarszej grupy wiekowej (powyżej 65 lat) stanowiły niemal 12% badanych, a najmłodszy (18-25 lat) jedynie 4,3%. Ponad 55% badanych posiada wykształcenie 35,4 % posiada wykształcenie średnie/pomaturalne, a 8,3% zawodowe. Najmniej licznymi grupami respondentów były osoby z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym (1,3%).

³ Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo – CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interviews) to technika badań ilościowych polegająca na wykorzystaniu pracy ankieterów kontaktujących się z respondentami drogą telefoniczną. Podczas kontaktu ankieter odczytuje respondentowi pytania zamieszczone w elektronicznej wersji kwestionariusza, w którym umieszcza również odpowiedzi.

W ramach badania jego uczestnicy zostali poproszeni o ustosunkowanie się do przedstawionych 11 sytuacji i określenie czy w ich opinii są to przejawy przemocy czy nie. W znacznej większości mieszkańcy gminy Stalowa Wola trafnie identyfikowali poszczególne działania jako akty przemocy. W przypadku każdego z przytoczonych przykładów odsetek osób identyfikujących je jako przejawy przemocy znacznie przewyższa odsetek osób nie będących przekonanyymi co do przemocowego charakteru danego działania.

Należy jednak podkreślić, że identyfikowanie działań jako form przemocy jest dla uczestników badania prostsze w przypadku zachowań charakterystycznych dla przemocy fizycznej (szarpanie, popychanie, uderzanie przedmiotem) i psychicznej (obrażanie, wyśmiewanie, poniżanie, wyzywanie, szantaż, groźba) niż pozostałych form przemocy. W przypadku działań wskazujących na przemoc fizyczną lub psychiczną ponad 90% badanych nie miało wątpliwości, że przywołane sytuacje są aktem przemocy.

W wysokim stopniu badani identyfikują również działania mające znamiona aktów przemocy seksualnej (całowanie i dotykanie bez zgody) za przemoc uznaje niemal 90% badanych, a głośnie komentowanie wyglądu w kontekście seksualnym 80% spośród nich.

W nieco mniejszym stopniu za przemoc uważane są działania, które są przejawami przemocy ekonomicznej. Co prawda niszczenie cudzych przedmiotów za akt przemocy uważa 84,2% badanych, ale wyliczanie i nadmierne kontrolowanie wydatków jako przemoc identyfikuje wyłącznie 61,5% badanych. W przypadku zaniedbania będącego kolejną formą przemocy 71,5% uczestników badania uznało, że w ich opinii niesprawowanie opieki nad osobami zależnymi jest przejawem przemocy.

Analizując te dane należy zwrócić uwagę, że takie działania jak wyliczanie i nadmierne kontrolowanie wydatków, ograniczanie dostępu do środków finansowych czy głośnie komentowanie wyglądu w kontekście seksualnym w najwyższym stopniu sprawiały badanym trudności w identyfikacji czy jest czy nie jest to działanie przemocowe – od 10,8% do 18,1% badanych nie potrafiło wskazać jednoznacznej odpowiedzi (tabela numer 8).

Tabela 8. Identyfikacja działań mających znamiona aktów przemocy.

	Tak	Nie	Nie wiem/ trudno powiedzieć
Szarpanie, popychanie	91,0%	4,8%	4,1%
Uderzanie przedmiotem	94,2%	3,3%	2,5%

Obrażanie, wyśmiewanie	92,4%	4,5%	3,2%
Poniżanie, wyzywanie	95,4%	3,2%	1,5%
Szantaż, groźba	95,4%	2,7%	2,0%
Całowanie i dotykanie bez zgody	89,2%	4,3%	6,5%
Głośne komentowanie wyglądu w kontekście seksualnym	80,1%	9,1%	10,8%
Ograniczanie dostępu do środków finansowych	70,0%	14,6%	15,4%
Wyliczanie i nadmierne kontrolowanie wydatków	61,5%	20,4%	18,1%
Niszczenie przedmiotów	84,2%	7,0%	8,8%
Niesprawowanie opieki nad osobami zależnymi (dziećmi, osobami starszymi)	71,5%	13,9%	14,6%

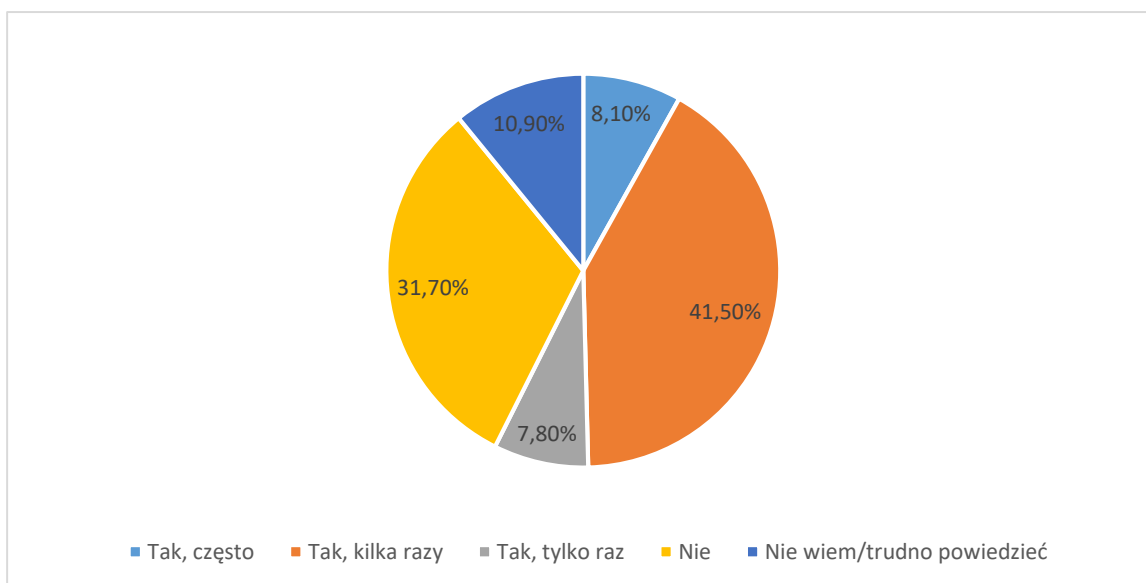
Źródło danych : badanie CAWI/CATI

Omawiając zagadnienie doświadczenia przemocy skupiono się na jej dwóch aspektach – bycie świadkiem przemocy z uwzględnieniem podziału na bycie świadkiem przemocy wobec dorosłych i dzieci oraz osobiste doświadczanie przemocy.

Bycie świadkiem przemocy

Ok. 8% uczestniczących w badaniu mieszkańców gminy Stalowa Wola często bywa świadkami przemocy, 41,5% spośród nich było świadkiem przemocy kilkakrotnie, a 7,8% jednokrotnie. Jedynie 31,7% badanych nigdy nie stało się świadkiem przemocy (wykres nr 2).

Wykres nr 2. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem przemocy?

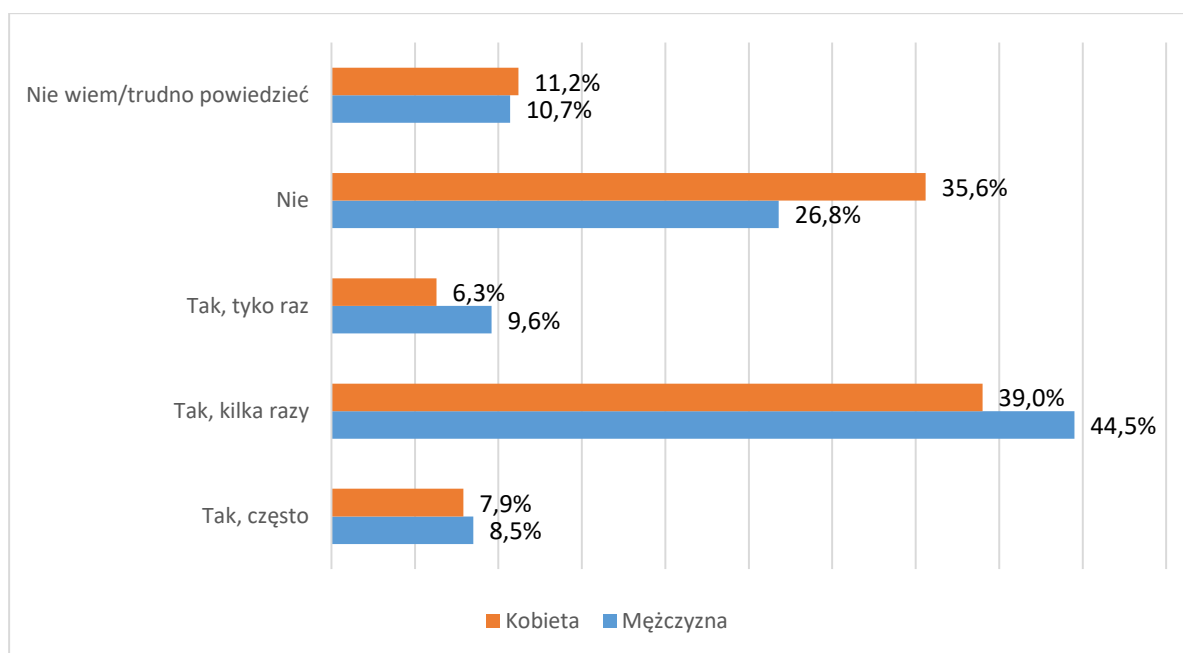

Źródło danych : badanie CAWI/CATI

To mężczyźni są częściej świadkami przemocy niż kobiety. Jedynie w przypadku częstego stawania się świadkiem przemocy rozbieżność pomiędzy kobietami i mężczyznami jest niewysoka, gdyż doświadczyło tego 8,5% mężczyzn i 7,9% kobiet. W przypadku deklaracji o byciu kilkukrotnym i jednokrotnym świadkiem przemocy dominującą grupą są mężczyźni. Aż 44,5% spośród uczestniczących w badaniu mężczyzn co najmniej kilkukrotnie stało się świadkiem przemocy (wykres nr 3).

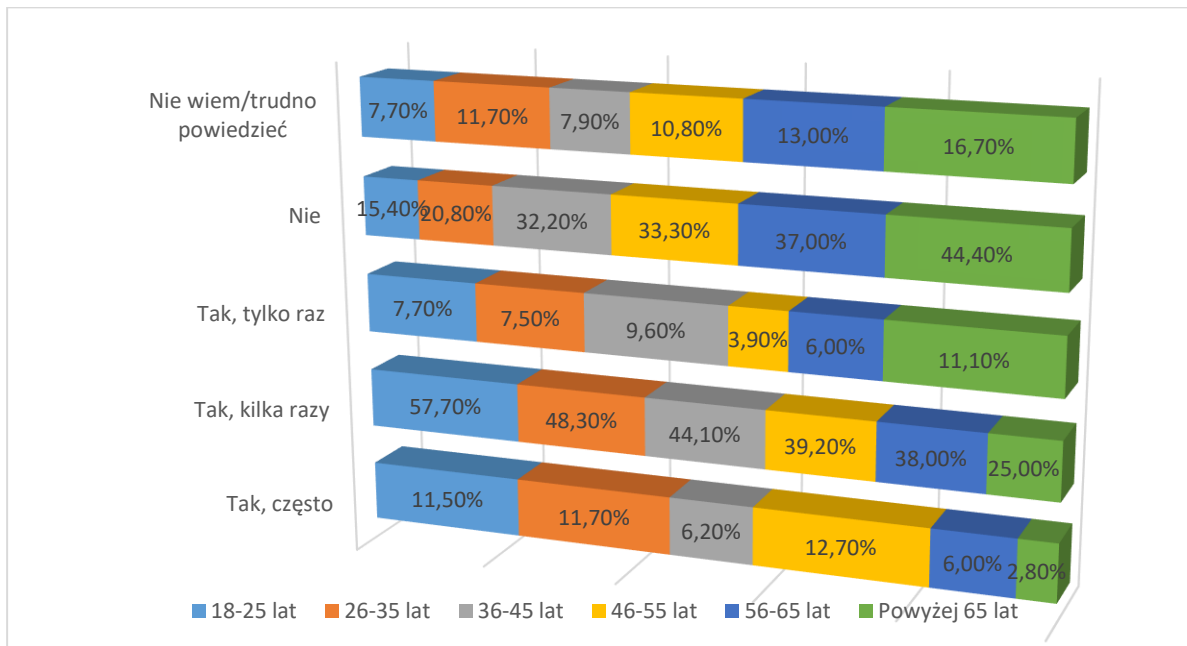
Odnosząc się natomiast do wieku osób, które stały się świadkami przemocy należy zwrócić uwagę, że wraz ze wzrostem wieku zmniejszeniu ulega odsetek deklaracji, że taka sytuacja miała miejsce w życiu respondenta. Wśród osób w wieku 65+ 44,4% wskazuje, że nigdy nie byli świadkami przemocy, a wraz z obniżeniem się wieku odsetek takich deklaracji maleje i wśród osób w wieku 26-35 lat wynosi niespełna 21%, a w najmłodszej grupie wiekowej tylko 15,4% (wykres nr 4).

Wykres 3. Bycie świadkiem przemocy a płeć.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

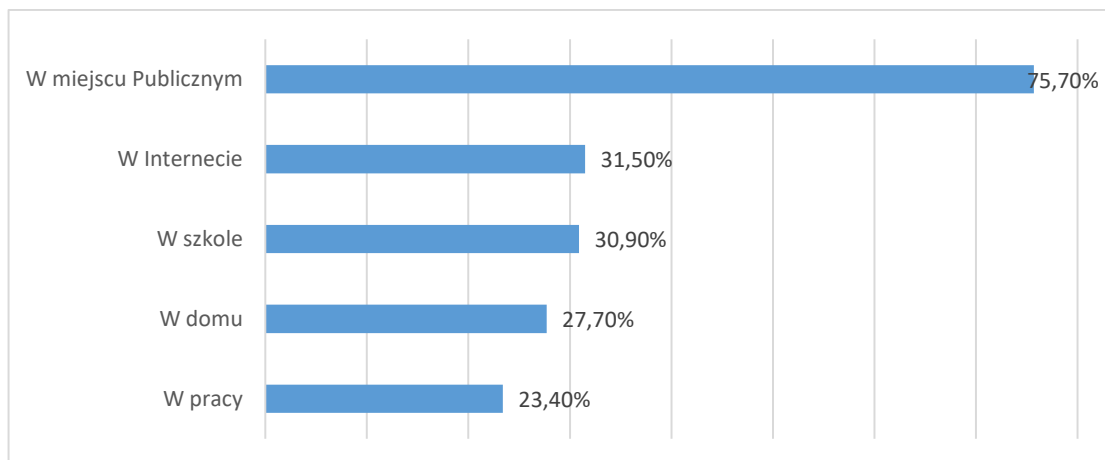
Wykres 4. Bycie świadkiem przemocy a wiek.

Źródło danych : badanie CAWI/CATI

W niemal 76% przypadków respondenci byli świadkami przemocy, do której doszło w miejscu publicznym. Pozostałe lokalizacje były wskazywane w dużo mniejszym stopniu. W ok. 30% przypadkach wskazywano na bycie świadkiem cyberprzemocy mającej miejsce w przestrzeni wirtualnej oraz w szkole, a ok. 28% badanych było świadkiem przemocy w domu. Nieco ponad 23% badanych z kolei było świadkiem czynów przemocowych w miejscu pracy (wykres nr 5).

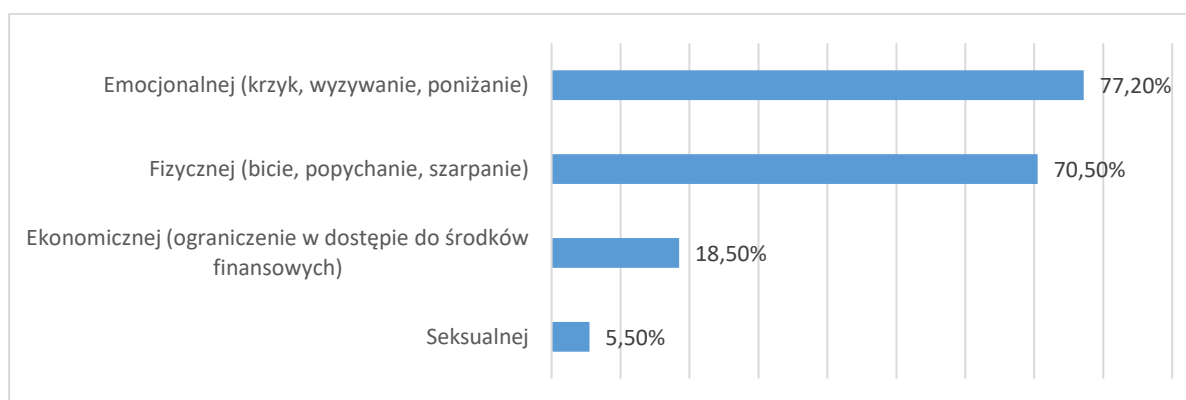
Wykres 5. Miejsce, w którym doszło do przemocy, której badani byli świadkami.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Najczęściej spotykaną formą przemocy jest przemoc emocjonalna (psychiczna) oraz przemoc fizyczna (odpowiednio 77,2% i 70,5% wskazań). O wiele rzadziej uczestnicy badania stawali się świadkami przemocy ekonomicznej i seksualnej. Należy w tym miejscu jednak wskazać, że jak pokazują dane zawarte w tabeli 8. Wciąż znacząca liczba osób nie potrafi wskazać działań, które mogą być przejawem przemocy seksualnej i ekonomicznej, są to również formy przemocy, które w dużej mierze mają miejsce bez świadków (wykres nr 6).

Wykres 6. Forma przemocy, której świadkami byli uczestnicy badania.

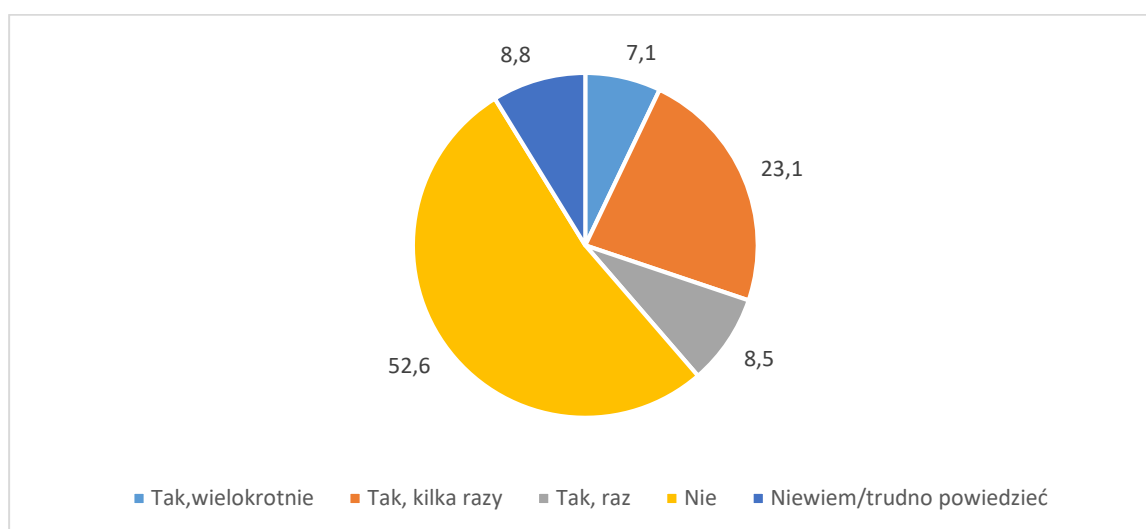

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Bycie świadkiem przemocy wobec dziecka

Blisko 39% uczestniczących w badaniu mieszkańców gminy Stalowa Wola oświadczyło, że byli oni świadkami przemocy wobec dzieci, z czego 8,5% zdarzyło się to tylko jeden raz, 23,1% kilkakrotnie, a 7,1% badanych stało się świadkiem takiej sytuacji wielokrotnie (wykres nr 7).

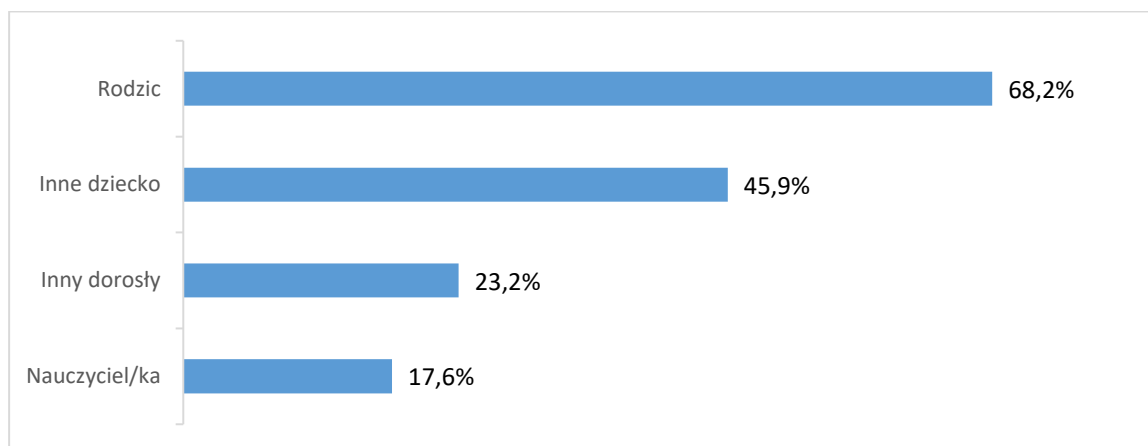
Wykres 7. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem przemocy wobec dziecka?

Źródło danych : badanie CAWI/CATI

Najczęściej osobą stosującą przemoc wobec dzieci są ich rodzice (68,2%), ale w blisko połowie przypadków były to inne dzieci (45,9%). W mniejszym stopniu, ale zdarza się, że przemoc wobec dziecka stosowały inne osoby dorosłe (niebędące nauczycielem ani rodzicem) – 23,2% oraz nauczyciele – 17,6% (wykres nr 8).

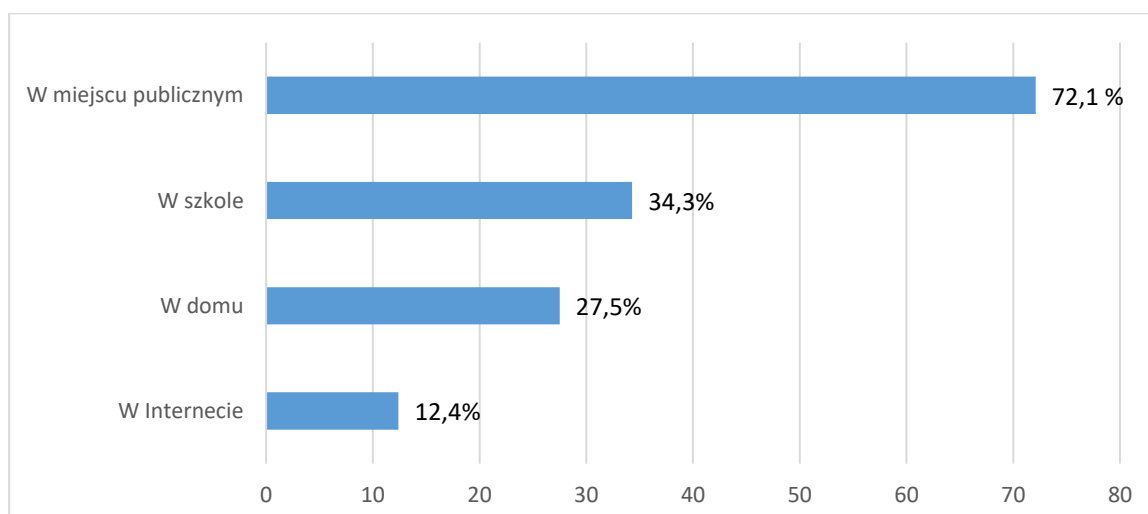
Wykres 8. Osoba stosująca przemoc wobec dziecka.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Do przemyocy wobec dzieci najczęściej dochodziło w miejscach publicznych (72,1%), ale miała ona miejsce także w szkole (34,3%) i w domu (27,5%). W najmniejszym stopniu dostrzegano ją w przestrzeni wirtualnej (12,4%) (wykres nr 9).

Wykres 9. Miejsce stosowania przemyocy wobec dzieci.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Uczestnicy badania byli świadkami stosowania przemocy wobec dzieci w różnych miejscach i przez różne osoby. Rodzice byli osobami stosującymi przemoc wobec dziecka głównie w miejscu publicznym (78,0%), ale także w dużym stopniu w przestrzeni prywatnej, tj. w domu (37,7%). Nauczyciele w największym stopniu zostali zauważeni podczas stosowania przemocy wobec dzieci w szkole (87,8%) oraz w miejscach publicznych (73,2%). Inne dzieci stosowały przemoc wobec innych niepełnoletnich głównie w przestrzeni publicznej (76,6%), jak i w szkole (55,1%). Także inni dorośli podejmowali działania przemocowe wobec niepełnoletnich przede wszystkim w miejscach publicznych (90,7%) (tabela nr 9).

Tabela 9. Miejsce i osoba stosująca przemoc wobec dziecka.

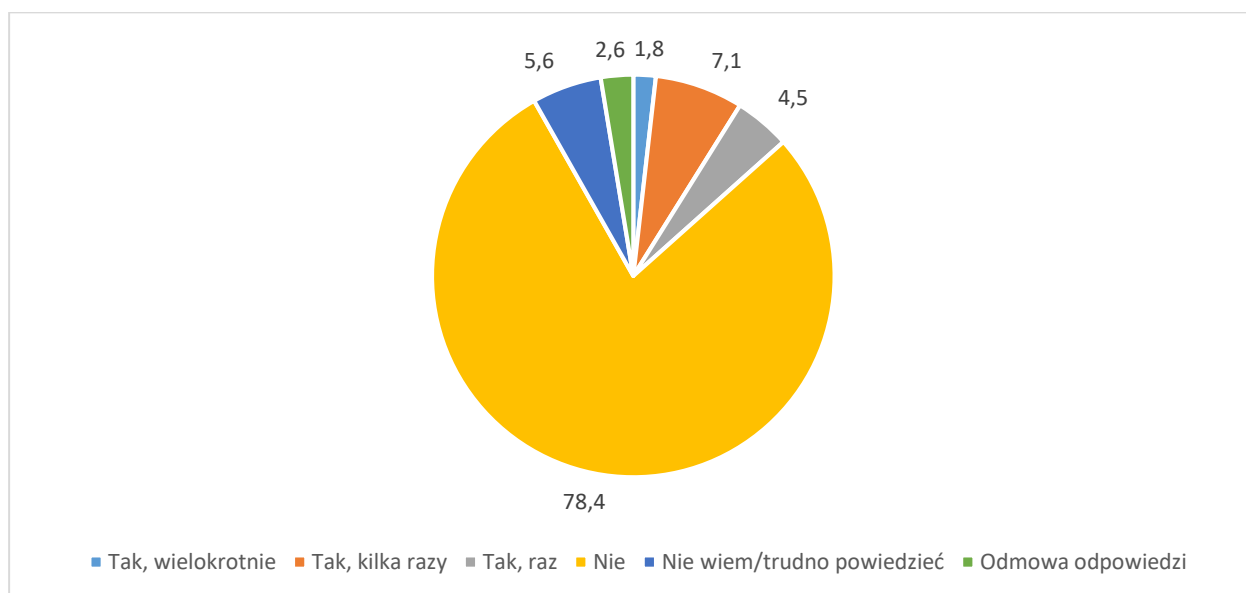
	Rodzic	Nauczyciel/ka	Inne dziecko	Inny dorosły
W domu	37,7%	41,5%	25,2%	29,6%
W szkole	32,7%	87,8%	55,1%	35,2%
W internecie	15,1%	36,6%	22,4%	27,8%
W miejscu publicznym	78,0%	73,2%	76,6%	90,7%

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Osobiste doświadczanie przemocy.

Jedynie 13,4% uczestniczących w badaniu mieszkańców gminy Stalowa Wola w ostatnim roku doświadczyło przemocy osobiście. W tym 1,8% osób doświadczało jej wielokrotnie, 7,1% kilkakrotnie, a 4,5% jednokrotnie. Kategorycznie zaprzeczyło temu, że doświadczyło jakiegokolwiek formy przemocy 78,4% badanych (wykres 10).

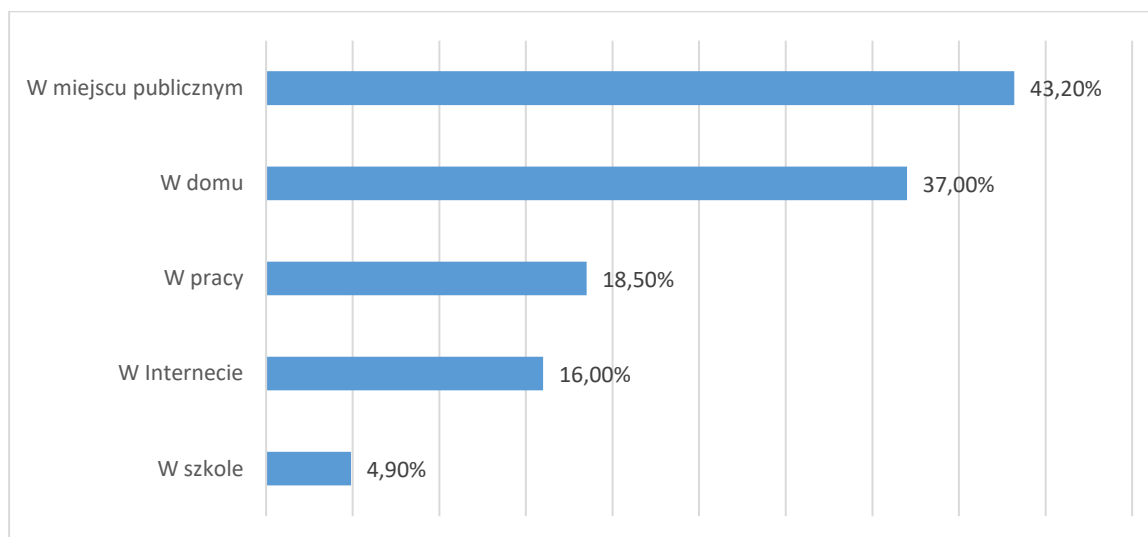
Wykres 10. Osobiste doświadczenie przemocy.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Do aktów przemocy dochodzi przede wszystkim w miejscach publicznych, na które wskazało 43,2% badanych, ale także w domach – 37,0% wskazań. W niespełna 20% przypadków osoby doświadczały przemocy w pracy, w 16,0% w internecie (wykres 11).

Wykres 11. Miejsce, w którym uczestnicy badania doznali przemocy.

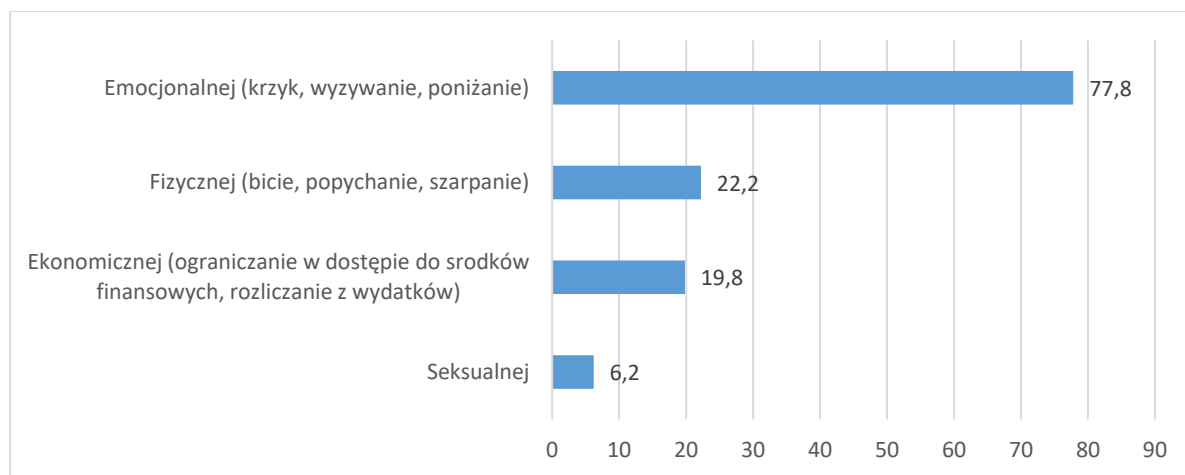

Źródło danych : badanie CAWI/CATI

Niemal 80% osób doświadczyło przemocy emocjonalnej i jest to najczęściej doświadczana forma przemocy. Ok. 20% osób deklarujących doświadczenie przemocy

w ostatnim roku wskazuje na wystąpienie przemocy fizycznej i ekonomicznej. W najmniejszym stopniu wskazywano, że doświadczano przemocy seksualnej (wykres 12).

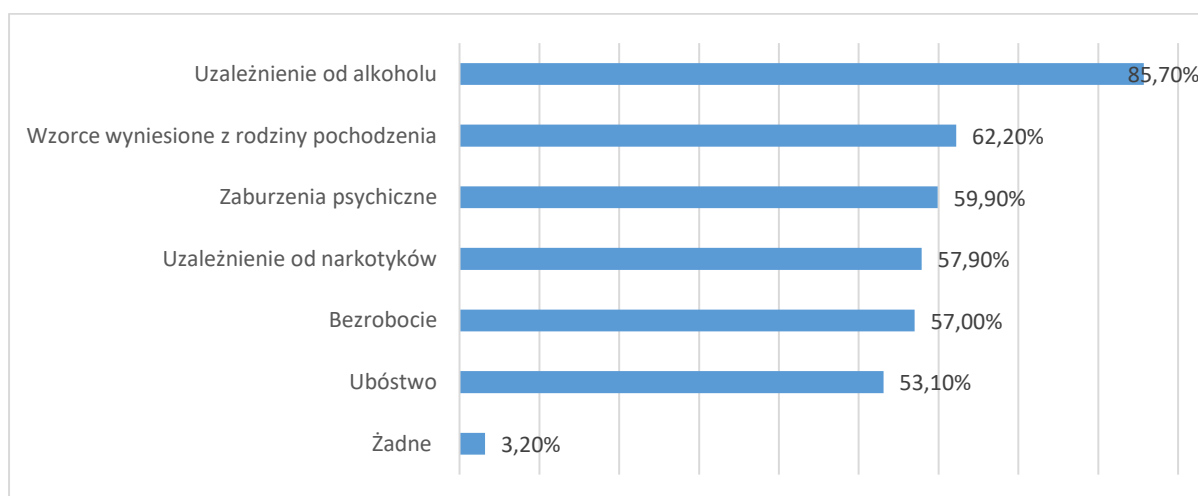
Wykres 12. Rodzaj doświadczanej przemocy.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

W opinii mieszkańców gminy Stalowa Wola czynnikiem wpływającym na występowanie przemocy w rodzinie jest przede wszystkim uzależnienie od alkoholu (85,7%). Duże znaczenie wg badanych mają wzorce wyniesione z rodziny pochodzenia (62,2%), zaburzenia psychiczne (59,9%), uzależnienie od narkotyków (57,9%) i bezrobocie (57,0%). Ponad 53% osób wskazało także na ubóstwo jako czynnik determinujący występowanie przemocy. Jedynie 3,2% badanych jest zdania, że nie występują czynniki mogące wpływać na pojawianie się przemocy w rodzinie (wykres 13).

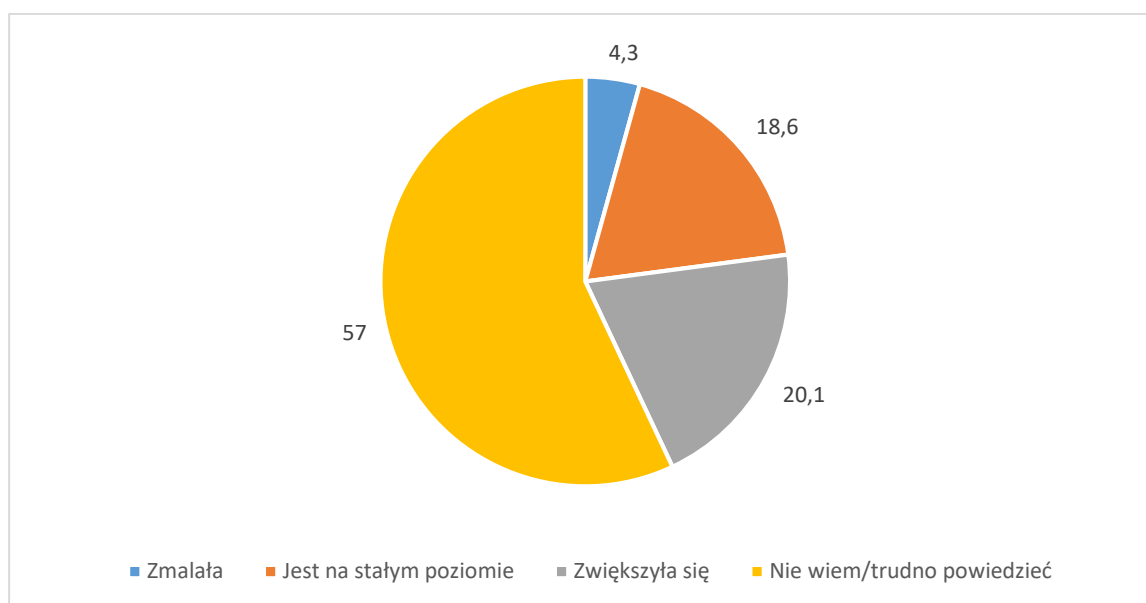
Wykres 13. Czynniki wpływające na występowanie przemocy w rodzinie.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Aż 57,0% uczestniczących w badaniu mieszkańców gminy Stalowa Wola nie potrafi odnieść się do kwestii wpływu pandemii COVID-19 na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie. Natomiast 20,1% badanych jest zdania, że pandemia spowodowała wzrost zjawiska przemocy w rodzinie, 18,6% jest zdania, że nie nastąpiła w tym względzie żadna zmiana, a jedynie 4,3% uważa, że pandemia przyczyniła się do spadku występowania zjawiska przemocy w rodzinie (wykres 14).

Wykres 14. Wpływ pandemii na występowanie przemocy w rodzinie.

Źródło danych: badanie CAWI/CATI

Mieszkańcy gminy Stalowa Wola są świadomi występowania problemu przemocy w lokalnej społeczności. Widoczna jest duża znajomość w zakresie rozpoznawania przejawów przemocy fizycznej i emocjonalnej, występują jednak braki w zakresie identyfikowania działań będących przejawami przemocy seksualnej i ekonomicznej, a także utożsamiania zaniedbania jako formy przemocy. W tym obszarze niezbędna jest dalsza edukacja społeczeństwa, aby potrafiło dostrzegać nie tylko te widoczne i powszechnie kojarzone z przemocą działania innych osób. Jako że przemoc często jest zjawiskiem ukrywanym i wstydlivym, należy w edukacji kłaść nacisk na wzmożoną uważność na sytuację innych osób.

VI. Analiza SWOT

MOCNE STRONY (wewnętrzne pozytywne – to specjalne walory odróżniające nas od innych działających w tym samym sektorze, ich źródłem może być potencjał materialny, osobowy, instytucjonalny)	SŁABE STRONY (wewnętrzne negatywne – są konsekwencją ograniczeń, niedostatecznych zasobów i umiejętności)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duże doświadczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym: w przypadku złożonych sytuacji problemowych, 2. Przeszkolona kadra instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 3. Tworzenie gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o obowiązujące przepisy, 4. Opracowywany programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, 5. Wypracowane procedury interweniowania w sytuacji przemocy domowej i stosowanie procedury „Niebieskie Karty”, 6. Realizowanie programów/projektów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 7. Dostępność do miejsc oferujących pomoc ofiarom przemocy, a także sprawcom w tym np. przyjazne pokoje przesłuchań, gabinety pomocy terapeutycznej, 8. Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej posiadający hostel reagujący natychmiast w sytuacji zgłoszenia przemocy (dostępny dla osób niepełnosprawnych), 9. Długoletnie doświadczenie z realizacji Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, prowadzonego przez osoby do tego przygotowane w Punkcie Konsultacyjnym SOWiK zgodnie z wymogami ustawy, 10. Wypracowana współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istniejące mity i stereotypy na temat zjawiska przemocy, 2. Trudności z rozpoznawaniem zjawiska przemocy, mylenie konfliktów w rodzinie, w sąsiedztwie, problemów przestępczości z problemem przemocy, 3. Trudności w odseparowaniu osób stosujących przemoc od osób doświadczających przemocy, 4. Zbyt niska świadomość społeczna w zakresie wdrażania programów dotyczących problemów społecznych, 5. Niska wrażliwość społeczności lokalnej na problemy społeczne (pojawiający się m.in. hejt, stalking, przemoc w sieci itp.) 6. Niedostateczna realizacja przez Podmioty Ochrony Zdrowia przepisów dotyczących procedury „Niebieskie Karty”. 7. Mała liczba osób które ukończyły Program korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc,

<p>osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy,</p> <p>11. Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży – umożliwiająca natychmiastową ochronę i pobyt dziecka w przypadku przemocy ze strony sprawcy,</p> <p>12. Organizacje pozarządowe zajmujące się np. statutowo pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc domową oraz realizujące projekty w tym zakresie (Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja” prowadzone przez SOWiK, Stowarzyszenie Opieki nad Dziećmi „Oratorium”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie „Tarcza”, Koło Stalowowolskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta prowadzące Dom Dziecka dla Dzieci i młodzieży im. św. Brata Alberta i Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Jana Pawła II),</p> <p>13. Dostęp do nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej;</p> <p>14. Wypracowana współpraca z lokalnymi mediami.</p>	
<p>SZANSE (zewnątrzne pozytywne – to tendencje i zjawiska w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się dla nas bodźcem rozwoju, osłabić istnienie zagrożeń)</p>	<p>ZAGROŻENIA (zewnątrzne negatywne – to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery, utrudnienia, dodatkowe koszty działania, niebezpieczeństwa)</p>
<p>1. Prawo pozwalające rozwijać różne działania ochronne, interwencyjne, pomocowe dla wszystkich uczestników procesu – rodzin dotkniętych przemocą, świadków i sprawców przemocy, instytucji interwencyjnych, pomocowych,</p> <p>2. Krajowy, wojewódzki, powiatowy i gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p>	<p>1. Przedłużające się w czasie procedury policyjne, prokuratorskie, sądowe, w tym alimentacyjne,</p> <p>2. Złożoność postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną,</p> <p>3. Brak mieszkań chronionych dla osób doznających przemocy,</p> <p>4. Niewystarczające nakłady finansowe na realizację działań związanych z realizacją programu przeciwdziałania</p>

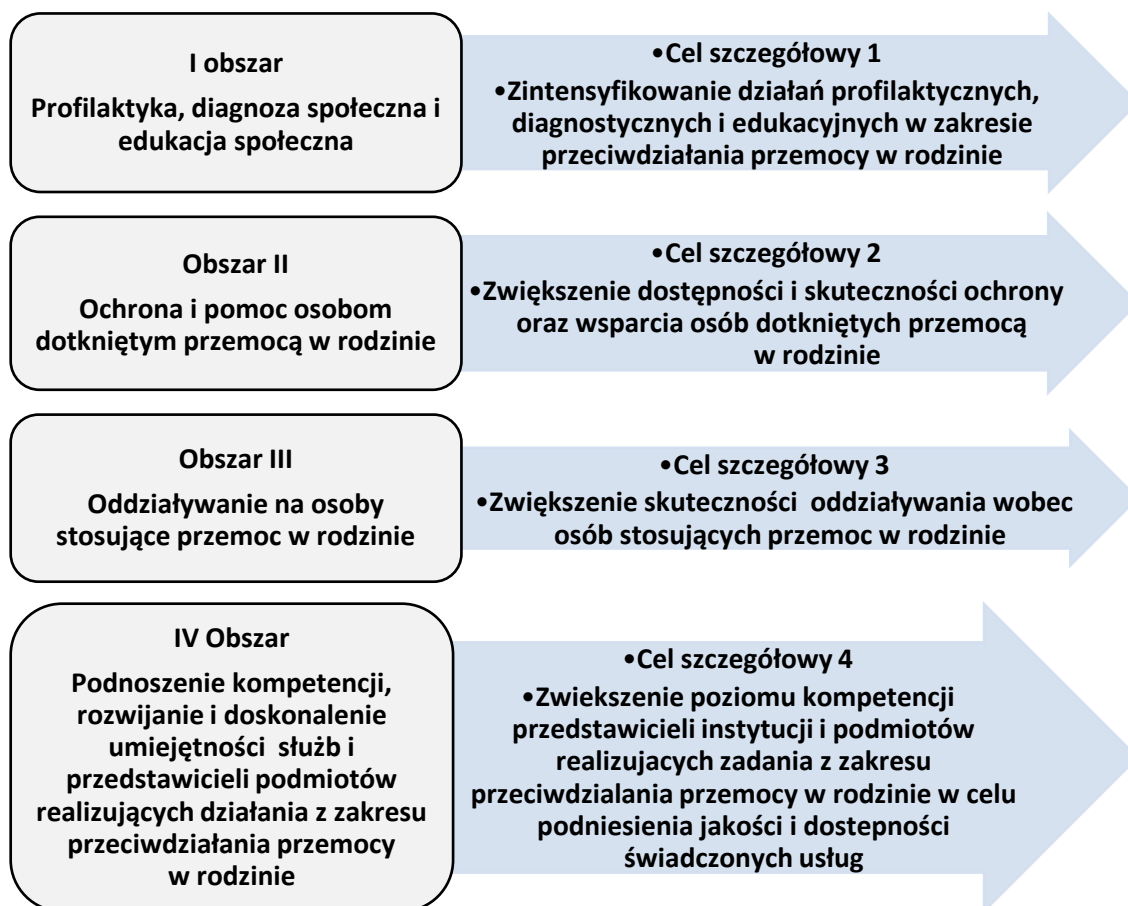
<ol style="list-style-type: none"> 3. Zmiany legislacyjne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar, 4. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 5. Rosnące kompetencje wszystkich pracowników służb i instytucji zaangażowanych w pomaganie rodzinom dotkniętym przemocą domową, 6. Stworzenie możliwości i cykliczne edukowanie pracowników ochrony zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy, 7. Możliwość pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł w tym funduszy unijnych i budżetu państwa na realizację projektów, 8. Ogólnokrajowe/ lokalne kampanie i programy edukacyjne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej, 9. Ulepszanie procedur systemowej i międzyinstytucjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy. 	<p>przemocy,</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Brak psychiatry dziecięcego i neurologa dziecięcego, 6. Potrzeby w zakresie pozyskiwania funduszy na specjalistyczne szkolenia dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy, postępowania z osobą doznającą przemocy i sprawcą przemocy w rodzinie oraz szkoleń interdyscyplinarnych, superwizje dla kadr – przekraczają dostępne środki, 7. Zagrożenie wypaleniem zawodowym kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 8. Kryzysy społeczne i ekonomiczne (np. wojna na Ukrainie i w związku z nią przybywanie uchodźców na terenie Miasta Stalowa Wola, inflacja, stan zagrożenia epidemicznego w związku z SARS-CoV - 2).
--	---

VIII. Cele Programu

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uznano, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Za główny cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022 przyjęto ***zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Stalowa Wola.***

Z celu głównego programu wynikają cele szczegółowe oraz wyznaczono cztery priorytetowe obszary do realizacji, które są spójne z założeniami znajdującymi się w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

Każde z zadań obszaru i określonych celów szczegółowych zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano również wskaźnik monitorowania zadań i terminy realizacji. Cele realizowane przez cały okres realizacji Programu.

IX. Realizacja Programu, obszary, cele, działania, wskaźniki realizacji działań , realizatorzy, czasookres.

OBSZAR I Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna				
Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
<i>Kierunek działań: Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</i>				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
1.	1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy Stalowa Wola, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	1.Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie.	1. Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
<i>Kierunek działań: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie.</i>				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
2.	1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które: - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiają jej stosowanie, - opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania, - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla	1. Liczba lokalnych kampanii społecznych.	Gmina Stalowa Wola ZI MOPS Oświata KPP SOWiK NGO Ochrona zdrowia Kościoły i związki wyznaniowe.	2023 - 2024

	osób doznających przemocy oraz interwencje wobec osób stosujących przemoc, - promują wrażliwość na problemy społeczne m.in. bez hejtu, stalkingu, przemocy w sieci, wyrażania uczuć i emocji itp.			
3.	3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.	1. Liczba zrealizowanych działań. 2. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Gmina Stalowa Wola NGO Gmina Stalowa Wola NGO	2023 - 2024
Kierunek działań: Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
4.	1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	1. Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Liczba osób, którym udzielono porady. 3. Liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej.	Gmina Stalowa Wola MOPS Oświata SOWiK NGO Ochrona zdrowia Gmina Stalowa Wola MOPS SOWiK NGO Ochrona zdrowia	2023 - 2024
Kierunek działań: Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
5.	1. Opracowanie i realizacja gminnego programu	1. Liczba realizowanych gminnych	MOPS/ZI	2023 - 2024

	przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie.		
--	--	--	--	--

OBSZAR II Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie					
Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie					
<i>Kierunek działań: Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy.</i>					
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania	
1.	1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.	1. Uchwała Rady Miasta/ Zarządzenie Prezydenta Miasta.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024	
		2. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	ZI		
		3. Liczba utworzonych grup roboczych.	ZI		
		4. Liczba posiedzeń grup roboczych.	ZI		
		5. Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych.	ZI		
	2. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	1. Liczba realizowanych projektów.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024	
			Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST)		
			NGO		
	<i>Kierunek działań: Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</i>				
	Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
2.	1. Upowszechnienie informacji w zakresie	1. Liczba opracowanych	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024	

	<p>możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medycznej, - psychologicznej, - prawnej, - socjalnej, - zawodowej i rodzinnej. 	<p>materiałów informacyjnych.</p>	<p>MOPS</p> <p>Oświata</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Prokuratura Rejonowa</p> <p>KPP</p> <p>SOWiIK</p> <p>MKRPA</p> <p>NGO</p>	
	<p>2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w szczególności w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.</p>	<p>1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych.</p> <p>2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach grupowych.</p>	<p>Gmina Stalowa Wola</p> <p>MOPS</p> <p>KPP</p> <p>Oświata</p> <p>SOWiIK</p> <p>NGO</p> <p>Gmina Stalowa Wola</p> <p>MOPS</p> <p>KPP</p> <p>Oświata</p> <p>SOWiIK</p> <p>NGO</p>	<p>2023 - 2024</p>
<i>Kierunek działań: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</i>				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
3.	<p>1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.</p>	<p>1. Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” tj. sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”.</p> <p>2. Liczba kontynuowanych w danym</p>	<p>KPP</p> <p>MOPS</p> <p>SOWiIK</p> <p>Oświata</p> <p>Ochrona Zdrowia</p> <p>MKRPA</p> <p>ZI</p>	<p>2023 - 2024</p> <p>2023 - 2024</p>

	roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy.		
	3.Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”.	KPP MOPS SOWiK Oświata Ochrona Zdrowia MKRPA	2023 - 2024
	4.Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej.	ZI	2023 - 2024
	5.Liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	ZI	2023 - 2024
	6.Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	ZI	2023 - 2024
	7.Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.	ZI	2023 - 2024
2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa: - medycznego, - psychologicznego, - pedagogicznego, - prawnego, - socjalnego,	1. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola MOPS Oświata MKRPA SOWiK PIIdiM Prokuratura Rejonowa Sąd Rejonowy KPP	2023 - 2024

- zawodowego i rodzinnego,
- terapii indywidualnej lub grupowej,
- pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.

	Ochrona zdrowia NGO	
2.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	MKRPA	
	SOWiIK	
	PiDiM	
	Prokuratura Rejonowa	
	Sąd Rejonowy	
	KPP	
	Ochrona zdrowia NGO	
3.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa pedagogicznego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	MKRPA	
	SOWiIK	
	PiDiM	
	Prokuratura Rejonowa	
	Sąd Rejonowy	
	KPP	
	NGO	
4.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa prawnego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola/MKRPA	2023 - 2024
	MOPS	
	SOWiIK	
	PiDiM	
	Prokuratura Rejonowa	
	Sąd Rejonowy KPP	

	NGO	
5.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	PiDiM	
	SOWiK	
	KPP	
	NGO	
6.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa zawodowego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	NGO	
7.Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa rodzinnego, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	MKRPA	
	SOWiK	
	PiDiM	
	Prokuratura Rejonowa	
	Sąd Rejonowy	
	KPP	
NGO		
8.Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia / grupach samopomocowych.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	MOPS	
	Oświata	
	MKRPA	
	SOWiK	
	PiDiM	
	KPP	
NGO		

3.Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz reintegracji rodzin.	1.Liczba programów terapeutycznych dla osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.	SOWiIK	2023 - 2024
		OŚWIATA	
		NGO	
	2.Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	SOWiIK	
		OŚWIATA	
		NGO	
	3. Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne.	SOWiIK	
		OŚWIATA	
		NGO	
4.Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy przez punkty konsultacyjne .	1. Liczba punktów konsultacyjnych.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
		NGO	
	2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
		NGO	
5.Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej.	1. Liczba ośrodków wsparcia współfinansowanych przez gminę.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	2. Liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie/ośrodków interwencji kryzysowej.	Gmina Stalowa Wola	2023 - 2024
	3. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w gminnych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym z pomocy w formie schronienia.	SOWiIK	2023 - 2024
6. Wzmocnienie ochrony osób dotkniętych	1. Liczba przyjaznych pokoi	KPP	2023 - 2024

	przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań	przesłuchań. 2.Liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach.	Sąd Rejonowy KPP Sąd Rejonowy	2023 - 2024
	7.Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	1.Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12A ustawy. 2. Liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka.	ZI Sąd Rejonowy	2023 - 2024 2023 - 2024
<i>Kierunek działań: Monitoring działań pomocowych.</i>				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
4.	1.Monitoring pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy.	1. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.	ZI	2023 - 2024
		2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.	ZI	2023 - 2024
		3.Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemoc w rodzinie, w tym osób, u których przemoc w rodzinie ustała.	SOWiK	2023 - 2024
		4.Liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	ZI	2023 - 2024

OBSZAR III Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Kierunek działań: Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
1.	1. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	1. Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie.	ZI	2023 - 2024
		2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”.	ZI	
		3. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.	KPP	2023 - 2024
			Prokuratura Rejonowa	
		4. Liczba odmów wszczęcia postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.	KPP	2023 - 2024
			Prokuratura Rejonowa	
5. Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia.	KPP	2023 - 2024		
	Prokuratura Rejonowa			
6. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.	KPP	2023 - 2024		
	Prokuratura Rejonowa			

<p>2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, - wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, - zatrzymanie osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie, - stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania, - występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się 	1. Liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.	KPP	2023 - 2024
	2. Liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.	KPP	2023 - 2024
	3. Liczba zastosowanych w/w. środków zapobiegawczych przez prokuraturę.	Prokuratura Rejonowa	2023 - 2024
	4. Liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie.	KPP	2023 - 2024
	5. Liczba złożonych przez prokuraturę wniosków do sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych.	Prokuratura Rejonowa	2023 - 2024
	6. Liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
	7. Liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, do sądu w przedmiocie zastosowania w/w środków karnych lub probacyjnych.	KPP	2023 - 2024
		Prokuratura Rejonowa	
8. Liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd w/w środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego.	Sąd Rejonowy I ZKSS	2023 - 2024	

	do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnieniu w nich zasad stosowania ww. środków zapobiegawczych.	9.Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
2.	Monitorowanie orzecznictwa sądów powszechnych, w szczególności: - w zakresie prawa karnego, w odniesieniu do: kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, - w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej, - w zakresie prawa cywilnego w przedmiocie zobowiązania osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.	1. Liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie: skazanych, uniewinnionych, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne oraz wobec których umorzono postępowanie karne.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
		2. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary grzywny ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
		3.Liczba orzeczeń środków karnych i probacyjnych, w szczególności obowiązku zawartego w art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
		4.Liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie .	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
		5.Liczba wniosków do sądu w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024

		6.Liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
		7.liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie.	Sąd Rejonowy	2023 - 2024
3.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie w tym wymiana informacji pomiędzy nimi.	1. Liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12D ustawy) .	Sąd Rejonowy I ZKSS	2023 - 2024
		2. Liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych na podstawie art. 72 par. 1 pkt.6b ustawy z dnia 6.06.1997- kk.	Sąd Rejonowy II Wydział Karny Sąd Rejonowy I i II ZKSS	2023 - 2024
		3.Liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie.	Prokuratura Rejonowa	2023 - 2024
		4.Liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu	MOPS	2023 - 2024

		przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.		
<i>Kierunek działań: Realizowanie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań</i>				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
1.	1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	NGO	2023 - 2024
		2. Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	NGO	2023 - 2024
		3. Liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne.	NGO	2023 - 2024
	2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.	NGO	2023 - 2024
				2023 - 2024

Obszar IV: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
Cel: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług				
Kierunek działań: Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania.				
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator	Okres wdrażania
1.	1.Organizacja i uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji.	ZI MOPS Oświata Sąd Rejonowy: I , II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Prokuratura Rejonowa KPP SOWiK PIdDiM Gmina Stalowa Wola/ MKRPA Ochrona zdrowia NGO	2023 - 2024
		2.Liczba osób uczestniczących w w/w formach zajęć.	ZI MOPS Oświata Sąd Rejonowy: I , II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Prokuratura Rejonowa KPP	2023 - 2024

			SOWiIK	
			PIdDiM	
			Gmina Stalowa Wola / MKRPA	
			Ochrona zdrowia	
			NGO	
2.	1. Wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m. in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	1. Liczba spotkań w formie poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	MOPS	2023 - 2024
			Oświata	
			Sąd Rejonowy: I i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
			Prokuratura Rejonowa	
			KPP	
			SOWiIK	
			PIdDiM	
			Gmina Stalowa Wola/ MKRPA	
			Ochrona zdrowia	
			NGO	
		1. Liczba osób które skorzystały z różnych form poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	MOPS	2023 - 2024
			Oświata	
			Sąd Rejonowy: I i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
			Prokuratura Rejonowa	
			KPP	
			SOWiIK	
			PIdDiM	
			Gmina Stalowa Wola/ MKRPA	
			Ochrona zdrowia	

		NGO	
	2. Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych.	MOPS	2023 - 2024
		Oświata	
		Sąd Rejonowy: I i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
		Prokuratura Rejonowa	
		KPP	
		SOWiK	
		PIdDiM	
		Gmina Stalowa Wola / MKRPA	
		Ochrona zdrowia	
		NGO	
	3. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.	MOPS	2023 - 2024
		Oświata	
		Sąd Rejonowy: I i II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
		Prokuratura Rejonowa	
		KPP	
		SOWiK	
		PIdDiM	
		Gmina Stalowa Wola / MKRPA	
		Ochrona zdrowia	
		NGO	

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań programowych.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z instytucji/podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za wdrażanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na podstawie RAPORTU Z REALIZACJI PROGRAMU DLA INSTYTUCJI I PODMIOTÓW ZAANGAŻOWANYCH W REALIZACJĘ PROGRAMU, które będą przekazywane do MOPS do dnia 31 stycznia każdego roku.

Zagadnienia poddane monitoringowi: Monitoring kierunków działań oraz weryfikacja rezultatów monitoringu:

- 1) które zadania zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem i założeniami programu w poszczególnych obszarach;
- 2) które zadania nie zostały zrealizowane;
- 3) opóźnienia w realizacji zadania;
- 4) czy istnieją nowe zadania do zrealizowania w ramach umieszczenia w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 - 2024 ;
- 5) czy są ewentualne zmiany zadań przewidzianych do realizacji w późniejszym okresie.

Wnioski z monitoringu i rekomendacji w **formie sprawozdania** będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Programu w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie sporządzane do dnia 31 marca każdego roku i przedkładane Radzie Miejskiej Stalowej Woli.

Ewaluacja

Ewaluacja Programu służyć będzie ocenie skuteczności podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatów. Ewaluacja oparta będzie o następujące kryteria:

Trafność	Czy założenia Programu realizowane jest zgodnie z potrzebami, które mają być zaspokojone, czy problemami, jakie mają zostać rozwiązane.
Skuteczność	Porównanie faktycznych, rezultatów oraz oddziaływanie z wcześniejszymi przewidywaniami.

Efektywność	Zweryfikowanie, czy powyższe osiągnięcia są adekwatne do poniesionych nakładów.
Użyteczność	Sprawdzenie, czy wyniki Programu okazały się rzeczywiście korzystne dla jego odbiorców.
Trwałość	Dostarczenie informacji na temat szans trwania efektów przedsięwzięcia w perspektywie średnio - i długookresowej.

Wynikiem przeprowadzonej ewaluacji będzie sporządzenie raportu ewaluacyjnego na koniec realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2024.

XI. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany z następujących źródeł:

- ze środków budżetu Gminy Stalowa Wola,
- dotacji oraz ze środków pozabudżetowych, pozyskanych z innych źródeł,
- wkłady własne instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

XII. Wnioski

Program jest dokumentem opracowanym przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Stalowej Woli, pracownika Działu Obsługi Świadczeń i Koordynacji Programów Społecznych w MOPS w Stalowej Woli oraz przy udziale innych podmiotów działających na rzecz przemocy . Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ukierunkowanych na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące założenia:

1. Systemowość – dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opartego o współpracę ludzi i instytucji podejmujących działania w oparciu o dogłębną diagnozę problemu przemocy w rodzinie, zasobów instytucjonalnych oraz możliwości i ograniczeń podejmowania działań pomocowych. Ramy systemu

przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której zapisy znajdują uszczegółowienie w regionalnych i lokalnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uwzględniających lokalne uwarunkowania.

2. Interdyscyplinarność i komplementarność – wszelkie działania podejmowane na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnorodnych instytucji i organizacji przeciwdziałających przemocy w rodzinie, zgodnie z przekonaniem, że różnorodność doświadczeń pozwala wypracować skuteczniejsze rozwiązania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Efektywność – zakłada realizację działań, zmierzających do osiągnięcia założonych celów. W oparciu o dogłębną diagnozę prowadzoną w obszarze przemocy w rodzinie oraz jego lokalnych uwarunkowań. W drodze rozwijania i udoskonalenia współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, co skutkuje wypracowaniem bardziej skutecznych i efektywnych rozwiązań.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach programu, doprowadzą do ograniczenia skali tego zjawiska w Gminie Stalowa Wola, poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- 2) uwrażliwienie społeczności i zwiększenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie;
- 3) podniesienie świadomości rodziców na temat prawidłowych metod wychowawczych;
- 4) rozpowszechnianie wiedzy wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych na temat przemocy domowej;
- 5) nabycie umiejętności porozumiewania się bez przemocy.

2. Zwiększenie dostępu i usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

- 1) wzrost świadomości osób uwikłanych w przemoc;
- 2) nabycie wiedzy o możliwościach i formach pomocy oraz instytucjach zajmujących się profesjonalnie pomocą osobom uwikłanym w przemoc;
- 3) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.

3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc:

- 1) większy udział osób stosujących przemoc w programach korekcyjno- edukacyjnych;
- 2) zmiana postaw osób stosujących przemoc;

3) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

4. Wzrost umiejętności i kompetencji kadr pomocy społecznej i innych współpracujących przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1) wzrost dostępu do różnych form wsparcia dla osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie celem przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu poprzez szkolenia i superwizje;

2) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sporządziła: Anna Pyrkosz